

Kozienice dnia 15.02.2017 r.

MGOPS.411.1.2017

Rada Miejska w Kozienicach

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2016 rok oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją w/w zadań w 2017 roku .

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j. t. Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez :
 - a) zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie :
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3 wyżej cytowanej ustawy;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Wskazane w ustawie zadania realizowane były w oparciu o :

- ✓ Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

- ✓ Program wspierania rodziny w Gminie Kozenice na lata 2014-2016;
- ✓ Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kozenice na lata 2013-2020;
- ✓ Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- ✓ Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2016 roku świadczeniami z pomocy społecznej objętych zostało 249 rodzin z dziećmi na utrzymaniu liczących 962 osoby, w tym:

Lp.	Rodziny z dziećmi na utrzymaniu – o liczbie dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	o liczbie dzieci – 1	101	312
2.	- „ - - 2	95	366
3.	- „ - - 3	37	185
4.	- „ - - 4	13	78
5.	- „ - - 5	2	13
6.	- „ - - 6	0	0
7.	- „ - - 7 i więcej	1	8
	Ogółem :	249	962

Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego pomocą objęto **160** rodzin, w tym **102** rodziny niepełne i **58** rodzin wielodzietnych.

Z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczych i wychowawczych prowadzona była praca socjalna, realizowana równolegle z innymi formami wsparcia.

W 2016 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozenicach kontynuował działania w ramach „*Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 - asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej* „. Celem programu było wspomaganie gmin w budowaniu systemu wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny. Na realizację tego programu pozyskano środki w wysokości **31 500,00** zł, co stanowiło **35,90** % poniesionych wydatków na ten cel.

Koszt programu ogółem wyniósł : **87 747,00** zł, w tym :

- ✓ dotacja celowa z budżetu państwa – **31 500,00** zł;
- ✓ wkład własny gminy – **56 247,00** zł.

Z posiadanych środków zatrudnionych zostało 2 asystentów rodziny w wymiarze 1,75 etatów w ramach zadaniowego czasu pracy. Ta forma zatrudnienia pozwalała na dostosowanie godzin pracy do indywidualnych potrzeb rodziny objętej wsparciem. Asystenci

rodzin mieli zapewniony udział w szkoleniach i konferencjach podnoszących ich kwalifikacje i umiejętności. Tematyka szkoleń dostosowana była do realizowanych zadań.

Asystenci rodzin pracowali z **28** rodzinami mającymi na utrzymaniu **49** dzieci. Zadaniem asystenta było przede wszystkim udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym : w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszenia kompetencji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Najczęściej praca z rodziną rozpoczynała się od rozwiązywania jej problemów socjalnych. W dalszej kolejności rozwiązywane były konflikty , które występowały w rodzinie. Podejmowane działania przez asystenta w ramach współpracy z rodziną miały przede wszystkim na celu wzbudzenie w rodzinie wiary w swoje możliwości, które do tej pory uznawane były przez nich za niemożliwe . Asystenci rodzin pracowali z całymi rodzinami, ponieważ problemy poszczególnych jej członków wymagały systemowego podejścia.

Celem pracy asystentów było osiągnięcie przez rodziny, z którymi pracowali, poprawy poziomu stabilności życiowej umożliwiającej wychowywanie dzieci oraz niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. Elastyczny i zadaniowy czas pracy służył realnym potrzebom i dostosowany był do rytmu życia rodziny.

W funkcjonowaniu rodzin objętych wsparciem w 2016 roku, zaobserwować można było przynajmniej jedną, a często kilka z niżej wymienionych dysfunkcji:

- ✓ niewydolność opiekuńczo – wychowawczą rodziców bądź opiekunów;
- ✓ choroby przewlekłe i niepełnosprawność;
- ✓ uzależnienia i współuzależnienia w rodzinie;
- ✓ długotrwałe bezrobocie;
- ✓ przemoc w rodzinie;
- ✓ niewydolność finansową w zaspokajaniu podstawowych potrzeb bytowych rodziny.

Asystenci rodziny w 2016 roku przeciętnie z 1 rodziną pracowali przez okres 9 miesięcy. Odbyli **793** wizyty w środowisku. Podejmowali działania w zakresie:

- ✓ **zwiększenia wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodziców lub opiekunów poprzez:** bieżące diagnozowanie sytuacji materialno-bytowej rodziny; tworzenie indywidualnych planów pracy z rodziną; wspieranie rodziców lub opiekunów w rozwiązywaniu występujących trudności ; organizowanie czasu wolnego dla dzieci; wskazywanie rodzinie możliwości uzyskania specjalistycznego wsparcia z innych instytucji działających na terenie gminy; motywowanie dorosłych członków rodziny do podjęcia pracy ;
- ✓ **poprawy stanu zdrowia oraz radzenia sobie z niepełnosprawnością lub zaburzeniami rozwojowymi dzieci, poprzez :** systematyczną pracę socjalną z rodziną; mobilizowanie do podejmowania systematycznego leczenia i przyjmowania leków; organizowanie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych;

- ✓ **zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie z powodu różnego rodzaju uzależnień, poprzez** : motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego; zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie; systematyczną współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołem Interdyscyplinarnym;
- ✓ **zwiększenie świadomości rodzin o roli podmiotów funkcjonujących na terenie gminy, poprzez** : dostarczanie informacji o istniejących instytucjach realizujących zadania na rzecz rodziny; możliwościach dotarcia do specjalistów z zakresu prawa, pomocy psychologicznej, pedagogicznej; organizowanie spotkań w grupach wsparcia i samopomocy;
- ✓ **przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin długotrwale pozostających poza rynkiem pracy, poprzez** : wskazywanie pozytywnych cech wynikających z aktywnego poszukiwania pracy; pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy przez Internet; motywowanie do zarejestrowania się w PUP; składanie wniosków do pracownika socjalnego o objęcie rodziny wsparciem materialnym; zgłaszanie dorosłych członków rodziny do wydania skierowania do wykonywania prac społecznie-użytecznych.

Podejmowanie tych działań pozwoliło na poprawę funkcjonowania rodzin w środowisku, poprawę i zacieśnienie więzi rodzinnych, poprawę relacji rodziców z dziećmi oraz zwiększenie aktywności w próbie rozwiązywania występujących problemów we własnym zakresie, wykorzystując własne zasoby i możliwości.

Działania , z których korzystali poszczególni członkowie rodzin :

Lp.	Efekty podejmowanych działań przez asystenta rodziny w 2015 roku	Liczba osób, które skorzystały z oferowanej pomocy
1.	Pomoc terapeuty ds. uzależnień	8
2.	Poddanie się inicjacji wspomagającej utrzymanie abstynencji alkoholowej i uczestniczenie w terapii	4
3.	Zawarcie kontraktu rodzica ze szkołą i udział w cotygodniowych spotkaniach z pedagogiem szkolnym	2
4.	Podjęcie sezonowej pracy i poprawa sytuacji finansowej rodziny	7
5.	Podjęcie prac społecznie-użytecznych	3
6.	Udział dzieci w zajęciach świetlicowych organizowanych przez placówki wsparcia dziennego	14
7.	Udział dzieci w wycieczkach jednodniowych „Rejs statkiem po Wiśle” i Kawęczyn	17
8.	Rejestracja w PUP	3
9.	Wsparcie psychologa, prawnika, logopedy	9
10.	Udział w spotkaniach w ramach działającej grupy wsparcia „DROGOWSKAZ”	10

Indywidualna praca z rodziną wpłynęła na wzrost aktywności klientów w samodzielnym podejmowaniu działań, wzrost poczucia ich własnej wartości. Systematyczna praca asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym i innymi specjalistami realizującymi zadania w zakresie wspierania rodziny pozwoliła na poprawę funkcjonowania rodziny w środowisku w przypadku 9 rodzin i tym samym zakończenie współpracy z asystentem rodziny. W przypadku 2 rodzin nie osiągnięto założonych celów z uwagi na brak efektów i zainteresowania rodziny w podjęciu działań w rozwiązywanie występujących problemów w rodzinie. Ponadto 9 rodzin mających problemy w prawidłowym wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej korzystało z pomocy i wsparcia psychologa, prawnika, trenera pracy z rodziną w Punkcie Konsultacyjnym działającym w Ośrodku Profilaktyki Uzależnień w Kozienicach i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kozienicach.

W 2016 roku z inicjatywy asystentów rodziny została utworzona grupa wsparcia „Drogowskaz” dla rodzin mających problemy w zakresie opieki i wychowania małoletnich dzieci. Odbyło się 8 spotkań, w których uczestniczyło 10 osób. Spotkania w grupie odbywały się raz w miesiącu, do udziału zapraszano również przedstawicieli innych instytucji, w tym: KPP, kuratorów zawodowych, pracowników OPU, pracowników socjalnych.

Na terenie Gminy Kozienice funkcjonuje dwie placówki wsparcia dziennego utworzone na podstawie art. 19 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzone w formie opiekuńczej. Placówki zapewniają dzieciom:

- ✓ opiekę i wychowanie;
- ✓ pomoc w odrabianiu lekcji;
- ✓ organizację czasu wolnego;
- ✓ zabawę i zajęcia sportowe;
- ✓ rozwój zainteresowań.

Przeciętnie do placówek w 2016 roku uczęszczało **45-ro** dzieci. Roczny koszt prowadzenia placówek wyniósł **148 123,00** zł. Placówki prowadzone są przez Ośrodek Profilaktyki Uzależnień w Kozienicach i finansowane ze środków na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi grupę wsparcia dla **15-ga** dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo. Grupa prowadzona jest w formie zajęć świetlicowych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dziecka z jej terenu w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Wysokość współfinansowania kosztów kształtuje się następująco:

- ✓ 10 % wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- ✓ 30 % wydatków w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

- ✓ 50 % kosztów w trzecim i w latach następnym pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W roku 2016 Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował koszty pobytu :

- ✓ **3-ga** dzieci w Placówce Socjalizacyjnej PANDA w Kozienicach na kwotę – **40 987** zł;
- ✓ **18-ga** dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na kwotę – **50 370** zł.

Koszty związane z utrzymaniem dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej w 2016 roku wynosiły 660,00 zł miesięcznie , w rodzinie zastępczej zawodowej – 1000,00 zł a w Placówce Socjalizacyjnej PANDA – 4 053,65 zł.

W 2016 roku na bieżąco asystenci rodziny, pracownicy socjalni, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego monitorowali sytuację dzieci z rodzin przeżywających problemy w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Częste wizyty w środowisku, kontakt z pedagogiem w szkole, kuratorem społecznym i przedstawicielami policji pozwoliły na podjęcie działań zaradczych. Monitoring prowadzony był również po zaprzestaniu pracy z rodziną.

W roku 2016 ogółem na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny wykorzystano środki w wysokości **179 103,83** zł.

POTRZEBY W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ NA ROK 2017.

Przedstawione w sprawozdaniu rocznym zadania realizowane przez gminę będą kontynuowane w roku 2017. W tym między innymi :

- ✓ Kontynuacja zatrudnienia asystentów rodziny w celu zapewnienia odpowiedniej pomocy rodzinom mającym trudności w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych;
- ✓ Prowadzenie stałego monitoringu sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem po zakończeniu pracy z asystentem rodziny;
- ✓ Realizacja zadań wynikających z *Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2017-2019*;
- ✓ Kontynuacja pracy w grupach wsparcia i grupach samopomocy dla dzieci i rodziców objętych wsparciem asystenta rodziny;
- ✓ Realizacja zadań wynikających z Ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (j.t. Dz. U. z 2016 roku poz. 1860) tj. zapewnienie dostępu do informacji i poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w trudnych ciążach.

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Kozienicach
mgr Halina Grudzeń